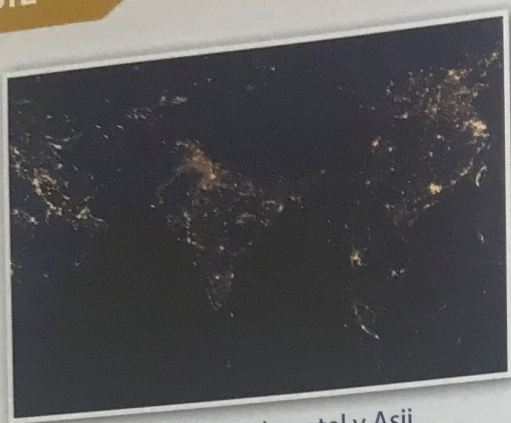

Kultura a obyvatelstvo

Obyvatelstvo
V Asii, nejlidnatějším světadíle, žije 4,5 mld. lidí, což je více než 60 % obyvatel světa. Rozmístění obyvatelstva není rovnoměrné. Téměř neobydlené jsou vysokohorské nebo pouštní oblasti. Většina obyvatel se soustřeďuje v úrodných oblastech podél řek a při pobřeží moře (→ obr. 41). K nejlidnatějším státům patří Čína (1,3 mld. obyvatel), Indie (1,2 mld. obyvatel), Indonésie, Pákistán, Bangladéš a Japonsko.

Obr. 41 – Rozmístění obyvatel v Asii

Věděli jste, že...?

• V Tibetu je povoleno mnohomužství (tzv. polyandrie), kdy jedna žena může mít více než jednoho manžela, a není zde povolený rozvod.

• V islámských zemích je povoleno mnohoženství (tzv. polygynie), kdy jeden muž může mít až 4 manželky, ale pod podmínkou, že udrží všem stejnou životní úroveň.

Kolébka kultur

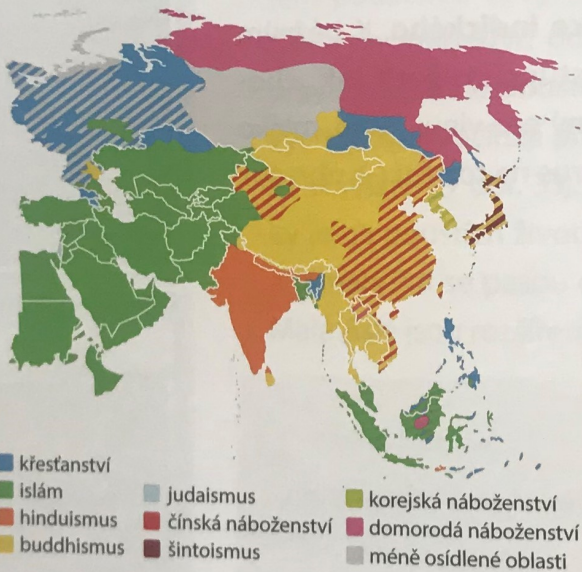
Asie je kolébkou civilizací a místem střetu mnoha kultur. Nejstarší civilizace vznikaly podél toku velkých řek: Eufrat a Tigris (Mezopotámie), Indus a Ganga (starověká Indie), Jang-c'-ťiang a Huang He (starověká Čína). Současné kulturní prostředí bylo ovlivněno kolonizací v 19. století, kdy koloniální velmoci zasahovaly do vývoje států a zaváděly násilně kulturu evropskou namísto národní.

Náboženství

V Asii vznikla většina světových náboženství (→ obr. 42):

Judaismus nebo také židovská víra, náboženství vzniklé v 2. tisíciletí př. n. l., uctívá boha Jahve. Židé žili velmi dlouho roztroušeni po celém světě, ale po druhé světové válce si založili (s pomocí OSN) vlastní stát **Izrael**.

Buddhismus, náboženství vzniklé asi 500 let př. n. l., nelze chápat jako běžné náboženství, spíše jako filosofický směr, jehož cílem je rovnováha člověka s přírodou i sebou samým. Centrum buddhismu, Tibet, v současné době okupuje Čína. Nejvíce je buddhismus rozšířen v Indii a Číně, ale své příznivce má po celém světě.

Obr. 42 – Náboženství ve světě

Islám, náboženství založené prorokem Mohamedem v 7. století n. l. Bůh je nazýván Alláh, slovo islám znamená v překladu „podrobení se bohu“. Základní kniha je Korán. Islám má mnoho stoupců a jedná se o druhé nejrozšířenější náboženství.

Křesťanství najdeme v Asii trojího druhu. Nejrozšířenější je **pravoslavné** (Rusko, centrální Asie a Zakavkazsko). **Římskokatolické** křesťanství převažuje na Filipínách a Východním Timoru. V Arménii se vyznává nejstarší forma křesťanství, **arménská apoštolská církev** byla rozšířena apoštoly po roce 300 n. l.

Konfucianismus, tradiční čínská víra, se zaměřuje na člověka a dává důraz na lidský rozum. Člověk by měl dodržovat mravné chování a úctu ke starším.

Hinduismus vznikl 1 500 př. n. l., má více bohů (polyteismus), ale pouze tři jsou hlavní: Brahmá, Višnu a Šiva. Většina věřících žije v Indii. Posvátným zvířetem je kráva.

Šintoismus, původní japonská víra, nemá pevná pravidla pro vyznávání. Zaměřuje se na vnímání radostných stránek života a uctívání více bohů (polyteismus).

Věděli jste, že...?

• V hinduismu je posvátným zvířetem kráva, která je vnímána jako nedotknutelná. Následkem toho se v Indii přemnožila.

Otázky k opakování

1. Když na 1 m² se vejdou 4 lidé, kolik km² by zaplnilo obyvatelstvo Asie?
2. V čem se jednotlivá náboženství od sebe odlišují?
3. Vysvětli rozdíl...